

dvärgflickslända

Nehalennia speciosa

Rödlista
2010

Livskraftig
LC

Nära hotad
NT

Sårbar
VU

**Starkt hotad
EN**

Akut hotad
CR

Nationellt utdöd
RE

Kunskapsbrist
DD

Dvärgflicksländan är en av de minsta och mest sällsynta trollsländorna i Europa.

Livsmiljö och ekologi

Dvärgflickslända lever i och kring nästintill igenvuxna gölar där vegetationen består av smalbladiga gräs och halvgräs, t ex trådstarr *Carex lasiocarpa*. De vuxna sländorna kläcks i maj-juni och flyger till juli-augusti. Under varma somrar flyger den tidigare i förekomstperioden och vice versa om det är en kall vår och försommar. Inför parningen flyger hanen och honan en guppande flykt omkring varandra. Honan lägger äggen i vattenväxtstammar strax under vattenytan. Arten har svårt att sprida sig till nya lokaler eftersom den är så liten och dör därför ut om vattnet som den lever i och kring förändras. Vegetationen på lokalerna i Östergötland indikerar att jordmånen sannolikt har relativt höga pH-värden (i motsats till artens förekomstlokaler i övriga Europa).

Utseende

Denna mycket lilla flickslända har glänsande metallfärger i grönt och grönbrons. Undersidan och vissa partier på mellankroppen är blåpudrade. Längs nackens bakkant löper en tunn, blå eller grön linje. Bakkroppen är mycket smal, med en längd av 19–25 mm. Vinglängden är endast 12–16 mm. Larven är även den mycket liten. Dess främsta kännetecken är de fläckiga gälbladen som arten är ensam om i Sverige.

Utbredning

Dvärgflicksländan är ovanlig i nästan hela Europa och det finns stora luckor i utbredningsområdet. I våra nordiska grannländer finns den kvar på en lokal i Danmark (Själland) och i Finland har den hittats på sydvästkusten så sent som i början av 1980-talet. I Sverige finns tidiga fynd i Skåne och Östergötland samt på Öland och Gotland. Under perioden mellan 1950-till 2000-talet

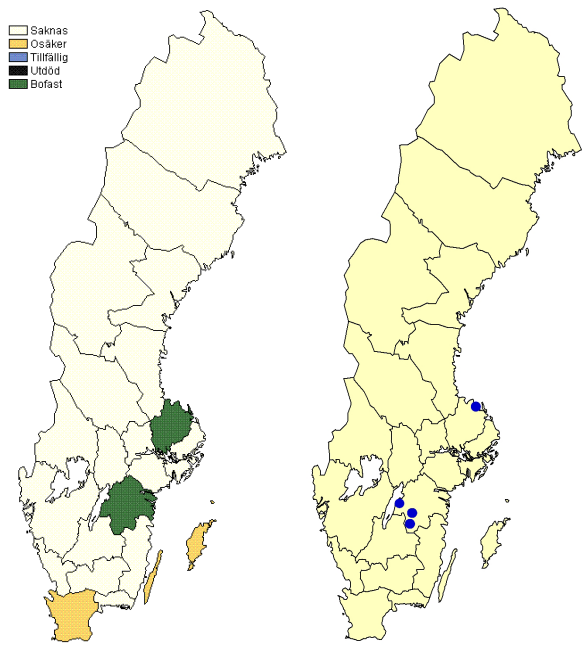
var arten inte påträffad i Sverige. År 2006 och året därpå påträffades arten i Uppland (Hållnäs) och i Östergötland (Mellan Boxholm och Kisa). Dvärgflicksländan har sedan dess påträffats på ytterligare en lokal i Östergötland och det finns alltså tre kända förekomster i Sverige idag.

Inventeringsmetod

Det bästa sättet att hitta dvärgflickslända är slaghävning i den fuktiga vegetationen (f.f.a. trädstarrbestånd) kring vattnen där den kan tänkas finnas. Arten kan också hittas genom att inventeraren böjer sig och ”bläddra” runt i starrbestånden – de sitter oftast långt ner, bland starren, ”trädstarrhöjd” är lämplig nivå. Samtliga idag kända svenska populationer lever i och vid gölar med trädstarr *Carex lasiocarpa*, något som kan vara en ledtråd när nya lokaler eftersöks. Eftersom arten finns på så få lokaler är det relevant att försöka uppskatta antalet individer på lokalen. En rimlig insats kan vara att vandra runt på lokalen och slaghåva samt leta i starren under ungefär en timme. Sedan arten påträffades på nytt i Sverige under 2000-talet har flygande sländor observerats från sista veckan i maj till första veckan i augusti. De flesta fynden har gjorts från mitten av juni till mitten av juli. Som beskrivs i ekologiavsnittet ovan är vädret under innevarande år av stor betydelse för när man har störst chanser att påträffa arten. Genom att utnyttja fenologiverktyget på Artportalen kan man försöka räkna ut den optimala flygtiden för arten på den lokal man vill undersöka.

Hanar och unga honor har karakteristiska turkosa teckningar, bl.a. den arttypiska linjen i nacken (se sid 1). Äldre hona (ovan). Arten skiljs förutom storleken från smaragdfläcksländor på de ljusa benen.

Fynd från 2000-2010

Referenser

- Artfaktablad [dvärgflickslända](#), ArtDatabanken, SLU 2010-01-19
 Dannelid, E. & Sahlén, G., 2008: Trollsländor i Sverige, en Fälthandbok, Länsstyrelsen i Södermanlands län.
 Dijkstra, K-D. B. & Lewington, R. 2006: Field Guide to the Dragonflies of Britain and Europe. British Wildlife Publishing, Milton on Stour, Dorset, UK.

Dvärgflickslända lever i och kring nästintill igenvuxna gölar där vegetationen består av smalbladiga gräs och halvgräs.

Foto: Tommy Karlsson

Allmän information om Faunaväkteri

Syftet med faunaväkteri är att få kunskap om våra vilda djurs tillstånd, främst hotade arter. Genom att följa en population från år till år kan trender upptäckas och hot kan uppmärksammas. Därigenom underlättas arbetet med att bevara arterna. Förutom årlig övervakning av kända populationer innefattar faunaväkteri även återbesök av äldre fyndplatser och eftersök av nya populationer. All väkteriverksamhet sammanställs och tillgängliggörs i Artportalen och kan därmed användas inom naturvård och miljöövervakning. Verksamheten är ideell men samordnas av ArtDatabanken och Sveriges entomologiska förening.

Bli faunavaktare!

Alla är välkomna att bli faunavaktare. Du behöver inte vara expert, ett naturintresse räcker. Välj din art på artportalen.se där du får mer information om hur du blir faunavaktare.

Kontakt: asa.hedin@slu.se

www.slu.se/artdatabanken

www.artportalen.se

www.sef.nu